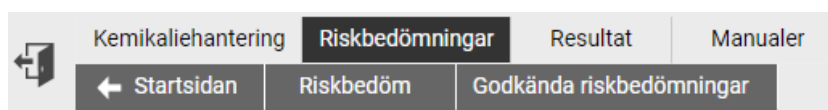

Manual - riskbedömning av kemiska produkter i modul – KLARA Kemikaliehanteringssystem

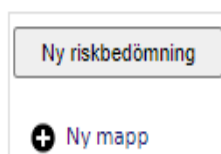
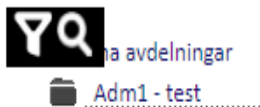
Manualen uppfyller kraven på riskbedömning av kemiska produkter utifrån Arbetsmiljöverkets föreskrifter om risker i Arbetsmiljön AFS 2023:10

Denna manual är ett stöd, när ett arbetsmoment ska riskbedömas där eventuellt fler kemikalier används vid ett och samma arbetsmoment.

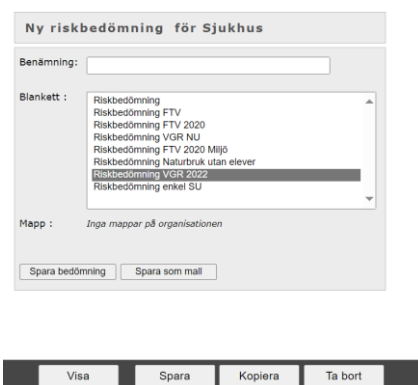
Gå till Riskbedömningar på startsidan

Klicka på riskbedöm och välj ny riskbedömning för den verksamhet det gäller

I benämningrutan skriver man in vilket arbetsmoment som ska riskbedömas. Välj Riskbedömning VGR /år och spara bedömningen. Då har en ny riskbedömning skapats.

1. Ange vilka lokaler riskbedömningen avser

För varje avsnitt i riskbedömningen finns denna symbol som ett stöd för vad varje avsnitt ska innehålla.

Ange vilka lokaler som riskbedömningen avser. Beroende bl.a. på hur lokalerna är utformade och vilken utrustning som finns i lokalerna kan resultatet av riskbedömningen bli olika, även om arbetsmetoden är densamma.

2. Beskriv arbetsmetoden/aktiviteten

Beskriv kortfattat arbetsmetoden/aktiviteten - "steg för steg" - hur man arbetar med de kemiska produkterna. Hänvisa till andra dokument, handböcker mm.

Exempelvis: "Häller från större kärl till mindre kärl". Finns det en rutinbeskrivning för arbetsmetoden - bifoga den längst ner i denna mall.

3. Ange lista/namn över de kemiska produkter som ingår i arbetsmetoden/aktiviteten

a) Använd sökfunktionen i högra fönstret för att välja de produkter som används:

- sök på produkter som redan finns registrerade på din avdelning ("Denna avdelning") och klicka på de produkter som används i arbetsmetoden. Dessa läggs då automatiskt in i riskbedömningen och en produktlista har skapats.
- eller sök i den allmänna databasen som finns på startsidan med en asterisk (*)

b) Faro- och skyddsangivelser, risk- och skyddsfraser, piktogram, farokoder, hygieniska gränsvärden samt kopplingar till olika listor förs automatiskt över i riskbedömningen.

c) Här har man möjlighet att fylla i vilken mängd som används i arbetsmomentet, vilken enhet, koncentration och vilken form de kemiska produkterna har som använts i arbetsmomentet. Kommentarsfältet används för fritext. Vi rekommenderar att man fyller i detta fält för att tydliggöra riskbedömningen men det är inget krav.

d) Har ingående ämnen ett hygieniska gränsvärden så öppnas ett särskilt fält. Här måste du verifiera att halten av ämnet i inandningsluften, vid beskriven hantering, är godtagbar utifrån gränsvärdet i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om gränsvärden för luftvägsexponering i arbetsmiljön (AFS 2023:14). För in egna kommentarer i fritextfältet.

e) Är ingående ämnen CMR-ämnen =Cancerframkallande, Mutagena och Reproduktionsstörande – så öppnas ett särskilt fält där du måste verifiera att en utredning om alternativa ämnen har genomförts. (CMR-utredningsblanketten finns på startsidan i KLARA).

f) Vill du bokföra en riskbedömning på en egen blandning, utan att kemikaliedatabasen kompletteras - klicka då på "Egen blandning".

Namnge produkten och markera ett eller flera piktogram - förutom ordinarie inmatningsfält.

Observera att egna blandningar inte kan återanvändas på andra riskbedömningar, utan måste skrivas in på nytt.

4. Exponeringsnivå

Bedöm exponeringsnivån för den beskrivna arbetsmetoden/aktiviteten. Nivån bedöms genom att sammanväga de tre olika parametrarna i tabell 2, nedan.

I säkerhetsdatabladet under punkt 9 finns information om ämnets egenskaper ex. vätska, pulver, fast form.

Ta hänsyn till hur flyktigt ämnet är - se tabell 1 nedan.

Tabell 1 Flyktighet

Beskrivning	Förkortning	Kokpunkt (°C)	Exempel
Mycket flyktig organisk förening (gaser)	VVOC	<0 till 50–100	Propan, Butan, Metylklorid
Flyktig organisk förening	VOC	50–100 till 240–260	Formaldehyd, d-Limonen, Toluen, Aceton, Etanol, 2-Propanol, Hexanal
Halvflyktig organisk förening	SVOC	240–260 to 380–400	Bekämpningsmedel (DDT, Klordan, Ftalater, Flamskyddsmedel (PCBs, PBB))

Tabell 2 Riskutvärdering - exponeringsnivå

Parameter A	Faktor = 1	Faktor = 10	Faktor = 100
Mängd av ämne:	<1 g <1 ml	1-100g 1-100 ml	>100 g > 100 ml
	Fast ämne	Dammande ämne Flytande ämne	Gas/ aerosol

Parameter B	Faktor = 1	Faktor = 10	Faktor = 100
	Halv flyktig vätska	Flyktig vätska	Mycket flyktig vätska
	Inte hudsensibiliserande	hudsensibiliserande	Mycket hudsensibiliserande

Parameter C	Faktor = 1	Faktor = 10	Faktor = 100
Frekvens:	Några ggr. per år eller mindre	Ca 1ggr. / månad-några ggr/vecka	1 ggr. /dag - flera ggr/dag
Hantering	Sluten hantering	Öppen hantering	spray
Avstånd till källan	>1m	20-100 cm	0-20 cm
Felhantering	Ingen risk för felhantering	Risk för felhantering	Stor risk för felhantering

Beräkning av risksumma:

faktor för parameter A x faktor för parameter B x faktor för parameter C

Värdering av risksumma:

Låg exponering: upp till 1000

Måttlig exponering: 1001–10,000

Hög exponering: 10,000 och uppåt

5. Arbetsmoment som är riskfyllda

Ange de moment som är riskfyllda.

OBS! Med "Genomströmning" menas en arbetsplats där personal som inte deltar i arbetsmomentet kan förväntas passera och därigenom åstadkomma oönskade luftströmmar som motverkar funktion hos t.ex. dragskåp, dragbänk eller punktutsug på arm.

6. Krav på lokal och utrustning

Markera vilka förutsättningar som krävs för att arbetet ska kunna genomföras på ett riskfritt sätt.

Som stöd - se skyddsangivelser samt under punkt 7 i säkerhetsdatabladet

7. Personlig skyddsutrustning

Ange den personliga skyddsutrustningen som krävs för arbetsmetoden/aktiviteten. Se skyddsangivelser och punkt 8 i säkerhetsdatabladet. I punkt 8 i säkerhetsdatabladet finns även eventuella uppgifter om upptag via huden.

Skyddsutrustning är en sista åtgärd vid risk för betydande exponering. Se följande exempel:

- Skyddshandskar ska användas då risk för hudkontakt föreligger. Följande faroangivelser är då tillämpliga H310, H311, H312, H314, H315 och H317.
- Andningsskydd ska användas då risk för exponering av andningsvägarna förekommer. Följande faroangivelser är då tillämpliga H304, H330, H331, H332, H334, H335, H350, H351, H370 och H372.

8. Krav på skyltning

Skyltar med risk och/eller skyddsinformation ska finnas för arbete med kemiska produkter och utrustning som medför särskild risk för ohälsa eller olycksfall. Markera vilka skyltar som krävs för arbetsmetoden/ aktiviteten.

9. Specificering av förvaring

Markera aktuella krav på förvaring. Olika kemiska produkter och mellansteg i arbetsmetoden/ aktiviteten kan kräva olika typer av förvaring. Ange dessa i kommentarsfältet nedan.

10. Får ej förvaras tillsammans med

Kemiska produkter kan vara farliga att blanda och bör därför inte heller samförvaras. Speciell hänsyn ska läggas vid följande punkter:

- Ej syror och baser tillsammans (ex. ammoniak + saltsyra, damm av ammoniumklorid bildas)
- Ej starka syror och organiska ämnen tillsammans (ex. perklorosyra + organiska ämnen, mycket explosiva föreningar bildad)
- Ej salpetersyra och alkoholer tillsammans - kan bilda nitratestrar som är explosiva.
- Ej kraftigt oxiderande ämnen tillsammans med oxiderbara ämnen
- Etrar och andra peroxidbildande ämnen förvaras mörkt och svalt i tättslutande kärl.
- Ej väteperoxid och ketoner (ex. aceton) tillsammans - bildar explosiva peroxider Brandfarliga vätskor bör inte förvaras tillsammans med brandfarlig gas eller lättantändligt material.

11. Avfallshantering

Fyll i vilken typ av avfall som uppkommer under arbetsmetoden/aktiviteten. Se punkt 13 i säkerhetsdatabladet samt verksamhetens egna instruktioner för hur avfallet ska hanteras.

12. Första hjälpen samt beredskap inför olycka, brand och spill

Ange vad som krävs för arbetsmetoden/aktiviteten. Se skyddsfraser och punkt 4–6 samt punkt 8 i säkerhetsdatabladet. Beskriv i kommentarfältet nedan vilken beredskap som behövs.

13. Särskilda instruktioner till annan personal

Kommentera om det krävs särskilda instruktioner för annan personal, exempelvis djurskötare, diskpersonal, vaktbolag, städbolag och räddningstjänst. Hänvisa till var dokumentationen finns förvarad.

14. Slutlig bedömning:

En slutlig riskbedömning ska göras av hela arbetsmetoden/aktiviteten. Till hjälp för detta - använd nedanstående matris:

En slutlig bedömning skall göras av hela arbetet.
Till hjälp för detta används nedanstående matris.

Sannolikhet <i>För skadan</i> I sannolikheten vägs olika faktorer in	Konsekvens (Allvarlighet) <i>Skada om olyckan inträffar.</i>					
	0. Ofarlig eller bagatell artad	1. Kortare sjuk skrivning	2. Längre sjuk skrivning	3. Invaliditet	4. Döds fall	5. Flera döds fall
• Frekvens och varaktighet.						
• Olyckshistorik.						
• Möjlighet att undvika eller begränsa skadan; den skadades utbildning på utrustningen, medvetenhet om risken, plötslig – snabb eller långsam händelse						
• Befintligt skydd						
5. Mycket vanlig <i>En gång per dag.</i>	2	3	4	4	4	4
4. Vanlig <i>En gång i månaden.</i>	1	2	3	4	4	4
3. Ganska vanlig <i>En gång per år.</i>	1	2	3	3	4	4
2. Ganska ovanlig <i>En gång per tio år.</i>	1	1	2	3	4	4
1. Osannolik <i>En gång per 100 år</i>	0	1	2	2	3	3
0. Mycket osannolik <i>Mindre än en gång på 100 år.</i>	0	0	1	1	2	2

0. Försumbar risk
1. Acceptabel risk, behöver inte åtgärdas
2. Viss risk, behöver åtgärdas
3. Allvarlig risk, behöver åtgärdas
4. Mycket allvarlig risk, behöver åtgärdas

Deltagande personer

Ange de personer som deltagit i riskbedömningen.

14. Ansvarig chef och datum

Ansvarig chef behöver godkänna undersökningen och riskbedömningen men behöver inte signera den. Ange datum när riskbedömningen är utförd.

15. Datum för nästa riskbedömning

Ange tidpunkt för nästa planerade undersökning och riskbedömning anges om det inte är en bedömning av ett tillfälligt arbete.